

Recep Tayyip Erdoğan 200 Yıllık Arayışın Ürünü: Cumhurbaşkanlığı
Hükümet Sistemi / 9

CUMHURBAŞKANLIĞI HÜKÛMET SİSTEMİNE TOPLU BAKIŞ

- Numan Kurtulmuş* Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi / 15
Bekir Bozdağ Yeni ve Büyük Türkiye'nin Temellerini Atıyoruz / 23
Lütfi Elvan Güçlü Türkiye İçin 'Evet' / 36
Abmet Aydın Büyük ve Güçlü Bir Türkiye İçin, İstikrar, İstiklal
ve İstikbal / 38
E. Semih Yalçın Anayasa Değişikliği ve Referandum Sürecinde
MHP'nin Rolü / 43
İsmet Büyükataman Anayasa Süreci ve MHP / 60
Mustafa Ataş Ülkemizin İstikbalı, İstiklâli ve İstikrarı İçin
Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi / 65
Çiğdem Karaaslan Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi / 67

CUMHURBAŞKANLIĞI HÜKÛMET SİSTEMİ'NİN GENEL DEĞERLENDİRMESİ

Teknik Analizler

- Abmet İyimaya* Anayasa Değişikliği Ekseninde Cumhurbaşkanlığı
Hükümet Sistemi (Anatomik ve Diyalektik Bir Yaklaşım) / 71
Hasan Tabsin Fendoğlu Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi / 90
Burhan Kuzu Anayasa Değişikliği ve Cumhurbaşkanlığı Hükümet
Sisteminin Genel Faydaları / 110
Abdulhamit Gül Milletın Özne Olduğu Sistem: Cumhurbaşkanlığı
Hükümet Sistemi / 129
Hayati Yazıcı 'Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi' ve Anayasa
Değişikliği / 160

Mubarrem Kılıç Hukuk-Politik Gerçekliği Bağlamında Cumhurbaşkanlığı
Hükûmet Sistemi / 169

Ayhan Yasan Neden Evet? Devlet ve Anayasa / 183

Memur-Sen Sorularla Cumhurbaşkanlığı Hükûmet Sistemi / 209

Haluk İpek Cumhurbaşkanlığı Hükûmet Sistemi / 235

Felsefe

Erol Göka Karizmaya Fırsat, Kurumsallaşmaya İmkân / 251

Cengiz Aydoğdu Hukukun Vatanlaşması; Anayasa / 258

Metin Külünk Devletin Yeniden Yapılandırılma Gerekliliğinin
Düşünsel Altyapısı: 'Çağa Ayak Uydurmak Değil, Çağa Öncü
Olmak' / 263

Kemal Öztürk Batı Medeniyeti Sarsılırken, Yeni Türkiye Hayali
Kurmak / 273

Alper Tan Cumhurbaşkanlığı Hükûmet Sisteminin İç-Dış Boyutları ve
Arka Planı / 276

Tarih

Cemal Fedayi Sistemsizlik Meselesine Çözüm Önerisi Olarak
Cumhurbaşkanlığı Hükûmet Sistemi / 283

Rahim Er İnsan, Devlet ve Anayasa / 294

Hasan Aksay Cumhurbaşkanlığı Sistemi / 306

Abdurrahman Dilipak Milletimizin Anayasa ile İmtihanı ve 16 Nisan
Anayasa Referandumu / 316

Bülent Erandaç Yeni Türkiye Paradigmaları / 325

Ekrem Kızıldaş 200 Yıllık Arayıştta Son Durak / 345

DEMOKRASİ, MİLLÎ EGEMENLİK VE SİYASÎ İSTİKRAR

Demokrasi ve Millî Egemenlik

Selçuk Özdağ Yerli, Millî, Sivil ve Demokratik Bir Hükûmet Modeli:
Cumhurbaşkanlığı Hükûmet Sistemi / 351

Alper Çağrı Yılmaz-Zühal Topçu Millî Egemenliğin Hükûmet Sistemine
Yansıması / 370

- Bülent Turan* Devletın Milletinden, Milletın Devletine Geçiş:
Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi / 377
- Aydın Ünal* Devlet İktidarından Millet İktidarına / 383
- Abmet Sorgun* Türkiye’de Neden Sistem Değişikliğine
İhtiyaç Var? / 389
- Murat Alparslan* Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi / 393
- Mazhar Bağlı* Cumhurbaşkanlığı Sistemi ve Demokratik Kazanımlar / 397
- Umut Erdoğan* Kelâmda Asl Olan Ma’nay-ı Hakikîdir / 399
- Atay Uslu* Cumhurbaşkanlığı Sisteminde Mesaj Yetkisi
ve Mesaj Etkisi / 404
- Abmet Kekeç* Bu Sisteme Niçin Mecburuz? / 406

Siyasî İstikrar

- Ebubekir Sofuoğlu* Cumhuriyet Tarihi Boyunca, İstikrarsız Yönetim
Örnekleri ve Cumhurbaşkanlığı Sistemi / 408
- Ali Yalçın* Vesayeti Kazımak ve İstikrar İçin Sistem Değişikliği / 415
- Lütfiye Selva Çam* Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine Duyulan
İhtiyaç / 424
- Cahit Özkan* İstikrar Arayışı ve Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi / 430
- Hayri Keser* Türk Tipi Başkanlık Sistemi üzerine / 433

DEVLET ORGANLARI VE KUVVETLER AYRILIĞI

Kuvvetler Ayrılığı

- Erkan Akçay* Kuvvetler Ayrılığı ve Yetki-Sorumluluk Çerçevesinde
Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi / 441
- Fabrettin Altun* Türkiye’de Sistem Krizinin Çözümü; Cumhurbaşkanlığı
Sistemi / 458
- Hacı Ali Özhan* Referandumda % 99 Evet, Neden? / 468

Yasama

- Haluk Alkan* Cumhurbaşkanlığı Sisteminde Yasama Denetimi / 471
- Şenol Durgun* Yasama Komisyonları Yönünden Demokratik Sistem
Uygulamaları / 477

- Gonca Bayraktar Durgun* Anayasa Referandumunu ve Cumhurbaşkanlığı Hükûmet Sistemi / 494
- Mihrimah Belma Satır* Türkiye Siyasî Tarihinin Dönüm Noktasında Güçlü ve Yeni Türkiye İçin 'Cumhurbaşkanlığı Hükûmet Sistemi' / 500
- Ali Murat Özdemir* Temsilî Demokrasinin Yapısı ve 'Cumhurbaşkanlık' Sistemi / 509
- Serdar Gülener* Cumhurbaşkanlığı Hükûmet Sistemi: Türkiye'de Anayasal Şiddetin Sonu (mu) ? / 518
- Nagehan Alçı* Cumhurbaşkanlığı Sistemi Ne Getiriyor? / 522

Yürütme

- Faruk Bilir* Türkiye'ye Özgü Yeni Bir Hükûmet Modeli: Cumhurbaşkanlığı Sistemi / 525
- Nükhet Hotar* Yeni Türkiye Sürecinde Stratejik Yönetim, Liderlik ve Hükûmet Sistemi / 531
- Mustafa Köse* Yürütme Üvey Evlat mı? / 536
- Ekrem Çelebi* İdare Tek Adamın (Otoritenin) İşidir (İdare Ortak Kabul Etmez) / 540
- Mehmet Zahid Sobacı* Cumhurbaşkanlığı Sistemi ve Türkiye'de Bürokrasinin Dönüşümü / 542
- Erol Kaya* Cumhurbaşkanlığı Hükûmet Sistemi ve Belediyeler / 550
- Serdar Korucu* Cumhurbaşkanlığı Sisteminde Cumhurbaşkanının Siyasî, Hukukî ve Cezaî Sorumluluğu / 555
- Nuri Elibol* Cumhurbaşkanlığı Sistemi Neler Getirecek? / 561
- Resul Tosun* Referandumda Neleri Oylayacağız? / 568
- Ersoy Dede* Bir Tarih Yazılıyor / 577

Yargı

- Salim Uslu* Cumhurbaşkanlığı Sistemine Neden Evet? / 582
- Fatma Benli* Cumhurbaşkanlığı Sistemi ve Türkiye / 586

CUMHURBAŞKANLIĞI HÜKÛMET SİSTEMİ GÜVENLİK VE EKONOMİ

Güvenlik

Nihat Ali Özcan Güvenlik Sorunları, Adaptasyon ve Cumhurbaşkanlığı Sistemi / 591

Ekrem Çelebi Doğu ve Güneydoğu Bölgelerimizde Varolan PKK-KCK Terör Örgütünün Bertaraf Edilmesi İçin Alınması Gereken Tedbirler ve Atılması Önerilen Adımlara İlişkin Rapor / 594

Murat Kelkitliođlu 'EVET' Son Şansımız Olabilir / 599

Ekonomi

Şaban Dişli Ekonomik Fırsat Penceresi Olarak Cumhurbaşkanlığı Sistemi / 601

Melih Ecertaş Türkiye'de Sistem Reformu ve Anayasa Değişikliği / 604

Çeşitlemeler

Muhammet Kutlu Türkiye'de Başkanlık Sistemi Daha Önce Uygulandı mı? / 608

Emin Pazarıcı MHP'li Muhalefetin 'Hayır' Garabeti / 616

Serap Yaşar Mülteci Perspektifinden Türkiye / 619

Yeni Türkiye

Yıl 23 Sayı 94
Mart - Nisan 2017
Fiyatı 50 TL
2 Ayda Bir Yayınlanır

Yüksek İstişare Heyeti

Justin McCarthy (Başkan) / Mehmet Aydın / Sabahattin Balcı / Yakup Basmacı
Semavî Eyice / Darhan Kıdıralı / Hayrettin Karaman / Kemal Karpat
Şerif Mardin / Jean Lois Mattei / Rhoads Murphey / Kâmil V.
Nerimanoğlu / Chester A. Newland / İlber Ortaylı
Sadettin Ökten / İskender Pala / Norman Stone

Yayın Kurulu

Kemal Çiçek (Başkan) / Bilgehan Atsız Gökdağ (Koordinatör) / Şükrü Halûk Akalın
Şakir Akça / Ahmet Akgündüz / İbrahim Ethem Atnur / Aygün Attar / Haydar Çakmak
Emin Çarıkçı / Abdurrahman Dilipak / D. Mehmet Doğan / Şenol Durgun
Gonca Bayraktar Durgun / Burhan Erdem / Tefik Erdem / Güler Eren
Mehmet Seyfettin Erol / Bünyamin Erul / Hasan Tahsin Fendoğlu
Tufan Gündüz / C. Sencer İmer / İsmail Köksal / Gülay Mirzaoğlu
İbrahim Özkan / Nail Öztaş / Necdet Sağlam / Sami Selçuk
Lütfi Şehsuvaroğlu / Adnan Şenel / Ömer Turan

*Y.T. Yayıncılık Eğitim Ltd. Şti. Adına
Sahibi ve Genel Yayın Yönetmeni
Hasan Celâl Güzel*

*Yazı İşleri Müdürü
Murat Tazegül*

*Dağıtım ve Abone Müdürü
Zülfikâr Mert*

*Dizgi
Ali Taştepe - Faruk Taştepe*

*Baskı
Semih Ofset (312) 341 40 75*

*Genel Dağıtım
Doğan Dağıtım-DPP A.Ş.*

*Basıldığı Tarih
Nisan 2017*

*Yayın Kodu
ISSN - 1300-4174*

Yeni Türkiye Stratejik Araştırma Merkezi
Hacı Hasan Mahallesi Kahraman İbad Hüseyinli Sok. No: 22 Gölbaşı/Ankara
Tel: (312) 441 42 40-441 42 60 Faks: (312) 441 42 08
Web: www.yeniturkiye.com e-posta: yeniturkiye@yeniturkiye.com

Abone Şartları

Bireysel: Yıllık 300TL. Kurumsal: Yıllık 600TL.
IBAN: TR34 0006 2000 1810 0006 2946 98 - Garanti Bankası Çankaya Şb.

Yeni Türkiye hakemli bir dergidir. Dergimizde yayınlanan yazıların bütün sorumluluğu yazarlarına aittir.

Kaynak gösterilmeden alıntı yapılamaz.

Yeni Türkiye'den

Değerli Okuyucular,

Osmanlı'nın asırlara dayalı engin tecrübesi ile geliştirdiği yönetim modeli, önce Tanzimat bürokrasisinin merkeziyetçi kalıpları içinde değiştirilmiş; daha sonra da II. Meşrûiyet'in İttihatçı komitacıları tarafından sorumsuzca tabrip edilmiştir. Halbuki Başkanlık Sistemi'ni en iyi şekilde uygulayan ABD'nin devlet yapılanmasında Osmanlı'nın etkisi vardır.

Millî Mücadele Dönemi'nin 'Meclis Hükûmeti' modeli, Mustafa Kemal Paşa'nın 'Kuvvetlerin Birliği' prensibini uyguladığı, olağanüstü şartların bir sonucudur. Ancak, özellikle şeflik diktası devrinde 'atanmış' parlamento, Millî Şef İnönü'nün gölgesinde tamamen lüzumsuz bir hale dönüşmüştür. Aslında Başkanlık Sistemi'nin bazı özellikleri Cumhuriyetin kuruluşundan beri câridir. Lâkin, özellikle Atatürk'ün vefatından sonra, Recep Peker'in ideolojisiyle Avrupa'daki ideolojik dikta yönetimleri örnek alınarak kullanılan tek parti şeflik diktası, Türkiye'de demokratik Başkanlık Sistemi'ni çok aşan farklı bir totaliter uygulamaya yol açmıştır. 14 Mayıs 1950 Seçimleriyle demokratik rejime geçen Türkiye, ne yazık ki on yıl sonra 27 Mayıs 1960'da, yarım asır kadar devam eden bir 'Darbe Dönemi'nin karanlığını yaşamıştır.

Artık şu gerçek anlaşılmıştır ki, demokratik cumhuriyet rejiminin klâsik parlamenter sistemle yürütülmesi mümkün olmamaktadır. TBMM Adalet Komisyonu Başkanı Ahmet İyimaya'nın dediği gibi, "Türkiye'deki câri hükûmet sistemi, 'Parlamentolu Vesayet Sistemi'dir. Bu sistemde parlamento, vesayetin meşrulaştırılmasının aracı olmuştur." 27 Mayıs, 12 Mart, 12 Eylül ve 28 Şubat'ta yapılan antidemokratik müdahalelere, millî iradeyi temsil etmeyen uydurma parlamentolarla meşrûiyet kazandırılmaya çalışılmıştır. Her defasında, millet iradesini temsil etmeyen vesayet ambargolarıyla hazırlanan anayasaların görevi; antidemokratik bir zihniyetle yürütmenin önünü tıkamak olmuştur. Bunun sonucunda, aslında Türkiye'nin öni kesilmiş ve daha ileri gitmesi engellenmiştir.

* * *

16 Nisan Referandumu'nun arka planında Türkiye'nin önüne konulan bariyerlerin aşılması yatmaktadır. Türkiye'nin omuzunda, sadece 80 milyonluk Türk Milleti'nin değil, 300 milyonluk Türk Dünyası ve bir parçasını teşkil ettiği 1,8 milyarlık İslâm Dünyası'nın da mesuliyeti ve vebali vardır. Zira, geçmişte olduğu gibi, bugün ve gelecekte de 'İla-yı kelimetullah' sancaktarlığı şerefi bizim milletimize kalmıştır. Bu sancaktarlığı taşıyabilmek için, demokratik rejimin içinde kalarak kuvvetli bir 'yürütme', fonksiyonunu serbestçe ifa edebilen bir 'yasama' ile bağımsız ve tarafsız bir 'yargı'dan meydana gelen yeni bir devlet yapılanmasına ihtiyâç vardır. Binlerce yıl yüzlerce devlet kuran Türk Milleti'ne, parlamenter rejimin kısır döngüleri içerisinde çabalayıp durmak yakışmamaktadır.

İnsanî ve ahlâkî değerlerden ayrılmadan Selçuklu ve Osmanlı emperyal vizyonuna sahip bulunan Türkiye Cumhuriyeti, kendisine asırlar boyu bağlanmaya çalışılan zincirleri kırarak ve yeni bir 'süper güç' olacaktır.

İşte, asıl bu gerekçe ile Türkiye'de sistem değişikliğine gidiliyor ve vesayetçi parlamenter sistemden 'Cumhurbaşkanlığı Hükûmet Sistemi'ne geçiliyor. Esasen, millî iradenin gerçek tecellisi de ancak bu şekilde olacaktır.

* * *

Yeni Türkiye'nin 'Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi Özel Sayısı'nda, siyaset adamı, siyaset bilimci, uzman, araştırmacı ve STK'ların çalışmalarından oluşan 74 adet yazıyla sistemin açıklaması en geniş şekilde yapılmış ve 16 Nisan'daki Anayasa Referandumunu ele alınmıştır. Bu sayımızı yazılarıyla şereflendiren başta Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere, Sayın Başbakan Yardımcımız Numan Kurtulmuş'a, Adalet Bakanımız Sayın Bekir Bozdağ'a, Kalkınma Bakanımız Sayın Lütfi Elvan'a, TBMM Başkan Vekilimiz Sayın Ahmet Aydın'a, MHP Teşkilât Başkanı Sayın E. Semih Yalçın'a, AK Parti Genel Sekreteri Sayın Abdulhamit Gül'e, MHP Genel Sekreteri Sayın İsmet Büyükataman'a, Sayın Genel Başkan Yardımcılarına, Sayın Genel Sekreter Yardımcılarına, Sayın TBMM Grup Başkan Vekillerine, Sayın Öğretim Üyelerine ve Sayın Uzmanlara şükranlarımızı arz ediyoruz.

Bir akademik çalışma mahsulü yazısıyla ve bu eserin hazırlanmasındaki unutulmaz katkısıyla TBMM Adalet Komisyonu Başkanı ve Türkiye'nin önde gelen hukuk araştırmacısı Sayın Ahmet İyimaya'ya da gönülden teşekkür ediyoruz.

Sayın Cumhurbaşkanımızın '200 Yıllık Arayışın Ürünü: Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi' isimli başyazısı, yeni bir sistem arayışının sebebini en açık şekilde izah etmiştir. Sayın Cumhurbaşkanımızın yazdığı gibi, 'Cumhuriyetimizin geçmişi 94 yıl iken, şu anda 65. Hükümet işbaşındadır. Bir başka ifadeyle, ülkemizde hükümetlerin ömrü 1,5 yıl bile değildir.' Bu tablo siyasî istikrara ne kadar muhtaç olduğumuzu açıkça göstermektedir.

Diğer taraftan, yeni hükümet sisteminin en önemli tarafı gerçek anlamda demokratik olmasıdır. Vesayetçi parlamenter sistemin halka tepeden bakan jakobenlerinin artık siyasî istikrarsızlık krizlerini darbeye dönüştürmeleri mümkün olmayacaktır. Zira, milletimizin ancak en az yarısının oylarını alabilenler iktidara gelebileceklerdir.

Ayrıca, yıllar önce yapılması gereken; 18 yaşındakilere seçilme hakkı, güçlü yürütme organı, meclisin lider ambargosundan kurtulması ve tarafsız yargı ile 'denetim ve denge sisteminin' kurulması, Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'nin işlerliğini sağlayacaktır.

* * *

'Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi' Özel Sayımızda; evvelâ 'Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'ne 'Toplu Bakış' bölümünde, protokol yazarlarının görüşleri verilmiş; 'Genel Değerlendirme' bölümünde ise konular, Teknik Analizler, Felsefe ve Tarih başlıkları altında ele alınmıştır. 'Demokrasi, Millî Egemenlik ve Siyasî İstikrar' bölümünden sonra, 'Devlet Organları ve Kuvvetler Ayrılığı' bölümünde ise yasama, yürütme ve yargı ağırlıklı yazılar değerlendirilmiştir. Ayrıca, Güvenlik, Ekonomi ve Çeşitlemeler konuları da incelenmiştir.

Sayın Cumhurbaşkanımız yazısını şöyle bitiyor: "Milleti mümeyyiz görmeyenlerin baskıcı anlayışı, artık tarihe karışıyor. 'Küçük olsun bizim olsun' diyerek uzun zamandır bu milletin ayağına pranga vuranların dönemi temelli bitiyor, yerine 'büyük olsun hepimizin olsun' anlayışı geliyor."

Geleceğin büyük ve Yeni Türkiye'sini hasretle bekliyoruz.

Selâm, sevgi ve saygılarımızla.

Hasan Celâl Güzel

200 Yıllık Arayışın Ürünü: Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi

Recep Tayyip Erdoğan*

Bugün dünyada, Birleşmiş Milletler üyesi 200'e yakın ülke bulunuyor. Bunların her birinin yönetim sistemi, kendi tarihi, sosyal, kültürel özelliklerine göre farklılık gösteriyor. Her ne kadar, yönetim sistemleri konusunda yapılan çeşitli tasnifler varsa da, bunlar sadece genel bir fikir edinmeye yarıyor. Örneğin, parlamenter sistemle yönetilen ülkeler listesine baktığımızda, pratikte birbirinden çok farklı idare tarzlarının aynı başlık altında toplandığını görüyoruz. Adı Cumhuriyet veya benzeri bir demokratik kavramı ifade ettiği halde, fiilen monarşiyle veya diktatörlükle idare edilen yönetimler de mevcuttur. Yine, Devlet Başkanlığı ve Cumhurbaşkanlığı Sistemiyle yönetilen ülkelerde de benzer bir manzarayla karşılaşabiliyoruz.

Teoride parlamenter sistem, monarşiye ve totalitarizme karşı verilen mücadelenin ürünüdür. Buna karşılık Avrupa ülkelerinin pek çoğunun başında hâlâ

krallar veya kraliçeler bulunuyor. Japonya gibi, Tayland gibi dünyanın başka yerlerinde de benzer durumlarla karşılaşabiliyor. Tabii birileri hemen, "Bu monarklar semboliktir, aslında oralarda parlamenter demokrasi vardır" diyecektir. Devlet yönetim sisteminde bir aktör varsa, bu hiçbir zaman sembolik olarak kalmaz. Bir ülkede kral varsa o kraldır, kraliçe varsa o kraliçedir. Bu taht-taç sahibi de, öyle veya böyle, ülkenin yönetiminde, idaresinde hak sahibidir, söz sahibidir. Sadece Başkanlık veya Cumhurbaşkanlığı Sistemiyle yönetilen ülkelerde monarşi yoktur. Netice itibariyle, her ülkenin yönetim tarzı, adı ne olursa olsun, kendi geçmişine ve geleneğine uygun olarak şekillenmiştir.

Ülkemize baktığımızda, son 200 yılda çok farklı tecrübeleri ardı ardına yaşadığımızı şahit oluyoruz. 18'nci yüzyıl boyunca kesintisiz süren arayışlar ve çalkantılar, Tanzimat'tan Meşrutiyete kadar pek çok denemeyi beraberinde getirmiştir. Bu süreçte ülkemiz, savaşlar ve krizlerle sürekli erimiş, küçülmüş, çok ağır bedeller ödemiştir. Çanakkale Zaferi, artık bıçağın kemiğe dayandığı noktayı ifade eder. Çanakkale'den aldığımız ilham ve güçle, Kurtuluş Savaşımızı verdik.

Her mücadele, o mücadeleyi fiilen yürüten, gücü elinde bulunduran ekibin tercihlerinin, yönelimlerinin önünü de açar. İstiklal Harbimizin başarıya ulaşmasının ardından Cumhuriyet'in ilanı, işte böyle bir tercihin ürünüdür ve isabetlidir. Avrupa ülkeleri, monarşiyle demokrasiyi birlikte yaşatma yoluna giderken, biz hanedanı ülke dışına çıkartıp, Cumhuriyeti ilan ettik. Önce tek partili, ardından da çok partili bir hükümet sistemiyle ülkemiz bugünlere kadar geldi.

(*) Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı.

Cumhuriyet dönemi de kendi içinde yekpare değildir. Örneğin, 1921 Anayasası ile 1924 Anayasası arasında çok ciddi farklar vardır. 1961 ve 1982 Anayasaları da, geçmişe göre oldukça keskin farklılıkları içerir. Aynı şekilde Gazi Mustafa Kemal'in Cumhurbaşkanlığı ve parti başkanlığı dönemi ile İnönü dönemi arasında da, önemli uygulama farklılıkları bulunmaktadır. Çok partili siyasi hayata geçtiğimiz 1950 yılından sonra da demokrasimizi, darbeler ve vesayet yönetimlerinin gölgesi altında ayakta tutmaya çalıştık.

Son 14 yıl boyunca, bu sıkıntıların tamamını biz de iliklerimize kadar hissettik, yaşadık. Milletimizden aldığımız güçle sorunları aşmayı başarmış olmamız, temelde yatan yapısal çarpıklıkları, bozuklukları ortadan kaldırmıyor. Bu çarpıklıkların en önemli sonucu, istikrar ve güven ortamının sürekli tehdit altında olmasıdır. Siyasi istikrarsızlık, beraberinde ekonomik ve sosyal sorunları da getirmektedir. Cumhuriyetimizin geçmişi 94 yıl iken, şu anda 65. Hükümet işbaşındadır. Bir başka ifadeyle, ülkemizde hükümetlerin ömrü 1,5 yıl bile değildir.

Türkiye, böylesine kısa ömürlü hükümetler tarafından yönetilirken, benzer şartlarda gelişme, kalkınma, büyüme yarışına girdiği ülkelerin hepsi tarafından birer birer geçilmiştir. Şayet, son dönemde elde ettiğimiz kazanımlar olmasaydı, ülkemiz her alanda dünya sıralamasında çok gerilerde kalacaktı. Son 200 yıllık arayışlarımız, Cumhuriyet dönemindeki tecrübelerimiz ve özellikle son yıllarda yaşadıklarımız bize bir gerçeği gösteriyor. Şayet, ülke ve millet olarak hedeflerimize ulaşmak istiyorsak, öncelikle kendimize güçlü, etkin, yetki ve sorumluluk sahibinin tam olarak belli olduğu bir yönetim sistemi kurmalıyız.

Bugün üzerinde konuştuğumuz Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi konusu, öyle bir anda, bir günde ortaya çıkmış değildir. Gerisinde, işte böylesine derin ve zengin bir arka plan vardır. Mesele, kesinlikle Cumhuriyet meselesi, demokrasi meselesi, özgürlük meselesi değildir. Tartıştığımız sistem, Türkiye'nin ve Türk Milletinin asırlardır devam eden beka sorununun en doğru çözüm yoludur. Cumhuriyetin ilanından 1950'deki çok partili hayata geçişimize kadar olan dönemin adı, demokrasi değil tek parti yönetimidir. 1950'de geçtiğimiz çok partili hayatın sık sık darbelerle, muhtıralarla kesintiye uğramasının gerisinde, belli bir kesimin, tek parti dönemine olan özleminin bulunduğunu ifade etmek, herhalde yanlış olmaz.

Bütün bu tecrübeleri, yaşanmışlıkları, tarihi okumaları bir araya getirdiğimizde, ülkemizin Yeni Anayasaya ve onunla birlikte yeni bir yönetim sistemine olan ihtiyacı gün gibi ortaya çıkıyor. Bu çerçevede bir alternatif olarak milletimizin takdirine sunulan Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminin, ne rejimle, ne tek adamlıkla, ne şahsilekle bir ilgisi vardır. Mesele, ülke ve millet olarak geçmişte yaşadığımız tecrübeler ışığında, kendimize çok daha güçlü, çok daha dirençli, hedeflerimizi gerçekleştirmeye çok daha uygun bir yönetim sistemi kurma çabasıdır.

Cumhurbaşkanlığı Sisteminin en büyük güvencesi, gerçek anlamda demokratik olmasıdır. Bu sistemde, milletimizin yarısından fazlasının teveccühüne mazhar olamayan hiç kimsenin, ülkeyi yönetme ihtimali yoktur. Millete, milli iradeye hesap vermek zorunda olan hiçbir yöneticinin de, Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine karşı çıkanların öne sürdükleri yanlışlara sapma ihtimali olmaz. Millet in size gösterdiği yolu terk

ederseniz, anında millet tarafından alaşağı edilirsiniz. Bunun için, sisteme karşı çıkanların güvensizliğinin Cumhurbaşkanı seçilecek kişiye değil, millete karşı olduğunu söylüyoruz.

Ülkemizde, her şeye karşı çıkmayı muhalefet yapmak sanan bir anlayış sebebiyle, maalesef, bu konuları asıl düzleminde müzakere edemiyoruz. Anayasa değişikliğinin ayrıntıları, halkoylaması süreci boyunca enine boyuna tartışılmıştır. İnsan bilmediğinin düşmanıdır. Başlangıçta Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine karşı çıkanların, işin ruhunu ve ayrıntılarını öğrendikçe, fikirlerinin değiştiğine inanıyorum.

Bir kez daha özetleyecek olursak, Cumhurbaşkanlığı Hükümeti Sisteminin özü, yönetimin doğrudan millete veriliyor olmasıdır. Yürütme görevini ifa edecek olan Cumhurbaşkanı, gücünü aldığı millete karşı sorumlu olacağı için, attığı her adımda gözü kamuoyunun üzerinde olmak zorundadır.

Yürütmenin hâlihazırda iki olan başı, yani Cumhurbaşkanı ve Başbakan tek bir isimde birleşiyor. Böylece milletimiz, yetkiyi kime verdiğini, sorumluluğu kimin üstlendiğini, dolayısıyla gerektiğinde kimden hesap soracağını en başından biliyor.

Yasama organı ve orada görev yapan milletvekilleri, yeni sistemde sadece asli işlerine odaklanacaklar. Biliyoruz ki

ülkemizdeki mevcut sistemde milletvekilleri, iş takibi yapmaktan yasama vazifesi icra etmeye zaman bulamıyor. Meclis'te bir dönem, iki dönem, üç dönem görev yapmış olup da, tek bir kanun teklifi, tek bir yasama çalışması yapmamış milletvekilleri var. Yürütme ile yasamayı kesin hatlarıyla ayıran yeni sistemle birlikte, tüm milletvekilleri Meclis çalışmalarına yoğunlaşacaklar.

Devlet ve millet hayatının en kritik kurumu olan yargı, ülkemizde son yıllarda en çok yıpranan güçtür. Darbe ve vesayet dönemlerinde demokrasinin yanında güçlü bir duruş sergileyemeyen yargıyla ilgili hafızalarımızda hoş olmayan görüntüler var. 28 Şubat döneminde cübbeleriyle brifinglere giden, millet adına kullanması gereken yetkiyi bir terör örgütüne ve onun başındaki şarlatana teslim eden hakim-savcılar gördük. Bu sorunların çözümü için sürdürülen çalışmalar, yeni sistemde daha güçlü bir şekilde hayata geçirilebilecektir.

Yeni sistemde, milletimizi, ülkeye ve kendisine en iyi hizmeti yapabileceğine kim ikna ederse o Cumhurbaşkanı seçilebileceği için, halka hakaret ederek halkçılık yaptıklarını iddia edenlerin devri, artık tamamen kapanıyor. Milleti mümeyyiz görmeyenlerin baskıcı anlayışı, artık tarihe karışıyor. “Küçük olsun bizim olsun” diyerek uzun zamandır bu ülkenin ayağına pranga vuranların dönemi temelli bitiyor, yerine “büyük olsun hepimizin olsun” anlayışı geliyor.

Cumhurbaşkanlığı
Hükûmet Sistemine
Toplu Bakış
